

MIANIRILUGU QAUJISAINIRIJAIT

NEWFOUNDLAND AMMALU LABRADOR

ULURIANAQTUQANNGITTUQ, MIANIRIJAUNIOAQTUQ AMMALU
PIRUQPALLIANIOAQTUQ KANATA TATIGIAUJUKKUT QAUJIMATTIARNIOAQTUT AMMALU UQAUJJIIIT.

/ Pimariupluni ilagijaujuq pijaksautingannut, Kanatami Mianiqsinirmik Qaujimattiarnikkut Pijittiraijikkut (CSIS) qaujisaiqattaqtut ammalu uqaujjiplutik Kanatami Gavamakkunnik ulurianaqtuqarninganut tautuktinut ammalu ungasiktumiunut-pijaujunik qanuiliurutaujunut. Nunarjuarmut pigguungniqarniqsauliqtillogu, inuijut qiniqattaqtut qanutuinnat aturungnaqtanginnit. Piruqpallianitik ajunngitinniarlugu ammalu mianirijauningat uvvaluunniit unataqtuksanut sivulliqpautijauarialiit, ilangit ungasiktumiutait inuijut tautuktinik ilauqattaqtut. Ungasiktunit tautuktiuniqatillugu angijumik qanuilitittiniqatut Kanatamit, ilauplutik iqqanaijaaksanit asiujiniit, iqqanaijarvingnut ammalu taaksiijautinut kiinaujaqtaat, ammalu pitaqaruungniqpalliajut pigguungniit ammalu atuutiqarungnaqtut Kanatamut.

2019-mit, Newfoundland ammalu Labrador ikajulaqtut \$32 pilijon-luanit Kanataup GDP-nganut. Kanataup aviktuqsimajunga ikpigijaqattialauqtut R&D-kunnit ammalu ilisarvingnit ammalu pialajumit piruqpallianiqatunut qaritaujalirijiit ammalu nutaanik saqqittiqattaqtunut. Silattuqsarvigjuat atauttikkuuqatigaqsimajut R&D-kunnit Kanatamiingajukkut. Qaritaujalirijiit ammalu nutaanik saqqittiqattaqtut angijumik piruqpallianiqatittijut Kanatamit aviktuqsimajumut, ikajuiplutik \$1.6 pilijannik piruqpallianirmut ukiutamaakut. Kanatamit aviktuqsimajut atuqtautiqattaqtangit pivviuvingit piruqpallianirmut amisu-ingajunut, pijumatittiniqatut ajunginniqatunut ammalu pitaqturnirmut piquitirjuanik, ammalu angigligiaqtauplutik aviktuqsimajuup nutaat piquitingit pimmarujuq pitaangujut aviktuqsimajuup sivuniksanganut mianirjaulutik.

Ilagijaupluni iqqanaijarvigjuarngnut suurlu uqsualungnut (ilaujut piquitiit ammalu kappujjanuqtut), ujaraktariat, imaliriniit ammalu sivummuksimajut sunaliuqattaqtut, qaujimanikaqtulirijiit suurlu Tukisiumajjutinut ammalu Tusumatittinirmut Qaritaujaliriniit (ICT), qangatasuuliriniit, ammalu salumajuliriniit pijuminaqtuungmijut kamaqattaqtut piruqpallianinginnut ammalu nutaanik kamajaqarnirmut aviktuqsimajumit.

Atausiq uuktuuti qaujisainiqarngnirmut aviktuqsimajumit Ukiuqtaqtuujuq ammalu tariuliriniq ammalu nutaanik kamajaqarniq. Memorial Silattuqsarvigjuat angilaamik tikiutiniqatut Ukiuqtaqtumit ammalu niglingaqtumik-tariurmit ajunnginiqarnirmut asiluktaanik silattaqsarvingnit Kanatamit, ammalu Niglinaqtut-Tariurmit Itjuq-Tariurmit Qaujisaivik (CDRF) Tariurmit Sunatualirivvingmit qaujisaijinik atuqtittijungnaqattaqtut nutaanik atuqtautataqtunit ammalu piquitnik. Ilinnirutaunut piquitigijaujut ikajuqtauniqatut nangminiqatunut nutaaliriniirnik ammalu aturnikuqatunut. Qapsiarjungnit pijuminaqtunik qaritaujakut aqqiksiniqtaqatut sikunut ammalu tariurnut qaritaujaralungnut ammalu qaujisainirmik Newfoundland ammalu Labrador-mit nunarjuarmut sivuluqtiungnaqtut, ilauplutik qaujijjutiit ammalu ajjiliurutiit, qangattaqtitausimajunut, qaritaujakut, ingmikkuungajut aqqiumajut, niglingaqtumit-imarmut qaujisainiq ammalu tariup ilanganut atuqtunik.

Kisiani, qapsiarjuit nutaaliriniirnik kamajiit ammalu qaujimanikaqtut ilitarijausimajut CSIS-kunnut ammalu pilirigatigijanginnut pijumaniqattiarnginnut ulurianaqtunut ungasiktumit pilirigatattaqtunut. Qaujimanikaqtuliriniirnik

piruqpallianiq aktuqtaujuungnaluaqtut sunaliuriniq ammalu nutaaliriniq ajunngimmat ukkuingajumit ammalu piliriqatigiiktunit tukisiumajjutiit ammalu atuqtaujuunik qaujijamaqarniq asinginnut atuqtaugajuktillugit taikani ammalu Kanataup silataaniittunut.

Ajunngnaqtillugu uukturattiarniarlugu, suraktauninga ataut-tikkut piruqpallianiqarungnarnivut sulijuuttiaqtuq. Taiman-namut, pimmaruijuq Kanatamiutait tusaumatitauniqsaulutik ulurianaqtuit miksaanut nutaaliriinnarnitik kajusittung-narniarmajjuk, piliriqatigiingnitik, piliriqatigarlutik ammalu piruqpallialutik tukisiattiarlutik ulurianaqtunik ammalu qaujimalutik ingmingnik mianirijariaqarngmata. CSIS-kut ilautittiniaqtut ilagijaujunik turaarviujunit pilirivvingnit ujjiirusulikkannirniarlutik maannaujuq ulurianarniujumit Kanatamut ammalu aviktuqsimajuqutinginnit. Taamna tukisiumajjuti tunijaujuq ikajuqtuqtauplutik iqqanaijarviit, ilisarvilirijiit, kavamakkut, ammalu kavamakuungittut piliriqatigiit qanuiliurutiqarlutik mianirijarialingnit tukisiumajjutinginnit, pivallianirijanginnit qaujisainingannit ammalu isumakkut pigijanginnit, ammalu pitaqsima-janginnit. Kavamakkut, nangminiliit, ammalu ilisaiviliri-jiit tunisisimajut pijumanirijanginnit ujjiirusukkannirlutik inuijumit-pijjujijunik tautuktiunirmut turaarviuplluni Kanata angiluangigiaqtillugu piungittuq aktuqsiniujungnaqtuq piruqpallianiptingnut ammalu nutaanik kamajungnarnipt-ingnit. Iqqanaijaqatigijumajaptigit mianiriniarlugu pilir-iqatigiipsi piqutingit, qaujijamaunirijasi ammalu inuqutisi.

/ NALINGIT IQQANAIJARVIIT TURAARVIUVAT?

- Qaritaujalirijiit
- Uumaniaqtunut iijagaliuqtiit
- Aanniaqaqtailimajulirijiit
- Ingirrajulirijiit (Qangatasuunik, NunakkuurutiJuanik, Piungittunik Aniatittittailijut Nunakkuurusuqtit, Umiarnut Atuqtaujuuliqtit, Piqutitaarviuqattaqtut)
- Ilisarvilirijiit
- Uummaqqutilirijiit
- Sunaliuqtiit

/ SUNAT TURAARVIUVAT?

- Sivummuksimajut qaujisainiit ammalu piqutiit STEM-lirijunit
- Isumagijamik pigijaujut

- Pimmariujut atuqtauqattaqtut piqutigijaujut
- Nangminirmut nalunaiqtaujuungnaqtut tukisiumajjutiit (suurlu kiinaujanut uvvaluunniit aanniaqaqtailimanirmut tukisiumajjutiit)
- Kavamakkunnut tukisiumajjutiit
- Tusaumaqattautilirijjutiit

Pijjutaunumut uuktuutinit ilaujut: aqqiksuqtausimajut; uuk-turainirnut qaniunganiit; sanajaujut uvvaluunniit niuviak-sangurniaqtunut parnautiit; pigijaujunut aqqiktausimajut uvvaluunniit pivallianiit; iqqanaijaqtiup tukisiumajjutingit; niuviaksaliit ammalu pitaarviuqattaqtut tukisiumajjutingit; qaritaujanut ilagijaujut; pitaqturnirmut naasautiit/titiqqautiit; angijuqqaat qanuqtuuriningit; pijauqattaqtut maliktauja-rialiit; ammalu nangminirmut atiliuqsimajut uvvaluunniit kiinaujaqqtitaunirmut tukisiumajjutiit.

/ SUNAIT ATUQTAUQATTAQPAT?

- Qaritaujakkut tautungnikkut
- Inuuqatimik tautungnikkut
- Tigliktut ammalu Qanungasarngnikkut Nuuttiniit Qaritaujakkuurutunik ammalu Qanuq Qaujijamaqarnirmik
- Piniarluni ammalu Tunisiluni Ikpingnaqtunik Kanatamut Naasautinik/Titiqqanik
- Ungasiktumit Pijaujut ammalu Aulattiniq Pimmariujunik Atuqtaujuunik
- Iluanit Ilagijaujumit Ulurianaqtuqarniit
- Pittiangittut Ungasiktumit Pitaarniit
- Kiglumut Sunatuinnaliuriniit
- Qanungasautiit ammalu Illuangittuliriniit
- Saqqitauningit Laisanut Angiqatigiigutunik
- Tiliuriniit

Qaujijamauli titiraqsimajut angijuungimmat.

/ QANUQ UVAMNIK MIANIRIJUNGAQPUNGA?

- Qaujimalugit pimmariniqqaat tukisiumajjutiit ammalu mianirilugit – tunijjutigittailikkut pijariaqammarikkuvit kisiani
- Piusigiarlugit ammalu uukturainnaqattarlugit uvvaluunniit qaujisarlugit qaritaujakkurnirmut atuagatit ammalu atuqattaqtatit

- Pijaksautigijatit kamagilugit
- Nalunairlugit niuvirviktit, kiinaujaqaqtittijut, piliriqatitit, iqqanaiaqatitit ammalu pulaaqtitit
- Ikajuqturlugit mianiqsijjutiit-isumagijaqarniit
- Ulurianaqtunut-aulattiniqaqtutitut aturlutit
- Sanngijumik mianiqsinirmut maliktaujuksaqarlutit
- Angiqatigiigutiit, suurlu kaanturaakliuqsimaqut uvvaluunniit piliriqatiqarnirmut angiqatigiigutiit, tamainnuungagaluarnnginnit kamagilugit piqataanullu taimannailutik, ammalu iluilutanik aaqiirnut maligait atuqtautittungnarlugit.
- Mianirilugit piqutit
- Qaujimalugit qaujimanngittunik qanungasarniungnaqtut
- Qaujigiarvigilugit pijungnaqtittijujut isumaaluutiqaruvit

/ SUNAUA PITTANGITTUT UNGASIKTUMIT PITAARNIQ?

Amisuunqsait ungasiktumit pitaarniq Kanatamit pilirian-guqattaqtillugit ukkuingajumit ammalu takuksaunikkut, qapsiarjuit Inijumit-Nangminirijaujut (SOE) ammalu nangminiaqatut qaninniaqatut ungasiktunik kavamanit ammalu/uvvaluunniit qaujimanigattiaqtunik pijittirautiliit iqqanaiarvingit tuksirarungnaqtut uukturnirmut Kanatamit uvvaluunniit asinginnit piruqpallianirnut qanuiliurniujunut. Iqqanaiarvingnit tuksirautaujut taapkunangat uluriana-rungnaqtut atuqtaujungnaqtunut pimmarijunik, aulattilutik qanuqtauriqattaqtunik, tautungnikkut ammalu ungasiktumit pititaujunik qanuiliurnirnit, ammalu qanungasarnikkut nuuttinirnit qaritaujakkuurutinik ammalu ajunnginnirijaujunik. Ilauningit SOE uvvaluunniit inijumit-aktuajunit kamajaliit pitaqtaujunit ilitarnaqtitaungillutik uvvaluunniit ijiraqturnikkuurungnaqtut.

/ SUNAUVAT ILUANIITUNIT ULURIANARNIUJUT?

Ulurianaqtittiqattaqtut aturungnaqtut tatigijaujunik iluanirmiutaujunik (iqqanaiaqtiit, kaanturakkaqtut pitaarviuqattaqtut, piliriqatigijaujut tamakkuaraluit) pinarlutik piliriqatigiivit pimmarijuniqpaanginnit tukisiumajjutinginnit. Tusaqattaujungnarmijatita inuit taijaujut "piqqusikkuungittukkut katiqsuijiit"-titut. Iluanirmiutait tiliuqtaujungnarmijut, ajauqtuqtaulutik, pijumaliqtitaulutik uvvaluunniit pitaagaksagaqtita-ulutik tunisigutik tukisiumajjutinik uvvaluunniit pilutik. Piqqusirijaujut nalunaiqsijungnaqtut iluanirmiutaujung-narninganut ulurianarnirnut ilaujut: ikarrarinngitaagut iqqanaiarluni; qaritaujamut atuqtaujumuarasugluni; pijumaniqarluni pijuminanngitanganut tukisiumajjutinik silataanit inuup pijaksautingitta; ijiraqturluni ungasiktumit ikajuqtauninganut uvvaluunniit kaanturaaknut; ammalu unipkautauqit ajuqtukkut pitaqanngilluni uvvaluunniit akiliqtauluni. Igviit qaujimalaarijait piliriqatigiitit. Ujjiqturlutit ajjiungitunik uvvaluunniit isumangnaqtunik qanuiliurniujunut ammalu piqqusirijaujunik.

/ SUNAUA QARITAUJAKKUT-TAUTUNGNIQ?

Ulurianaqtittiqattaqtut aturungnaqtut qaritaujanik tautugungnautiqarlutik uvvaluunniit ilisilutik qaritaujanut asimut pijaujariaqanngittunik tukisiumajjutinik pinarlutik uvvaluunniit tigliglutik isumagijamik pigijaujumit.

/ SUNAUA PIVVIQARASUNGNIQ?

Ulurianaqtittiqattaqtut pinasugungnaqtuq tukisiuma-jjutinik pittaasarviqarluni inungmut, qaujittitluni pijumaniaqarniganit, apiqsuiluni, pijumaniaqataunirarluni uvvaluunniit ungasiktumit pijutaujunut. Atuqtaujungnaqtut atuqtaujungnaqtut ajunnginniaqtunut and nangminirmut aaqiksimaqunut.

QAUJIGIARVIGITIGUT:

Canada.ca

ARLIAISON@smtp.gc.ca

Sunatuinanik qaujjumajut: 613-993-9620

Uqausiqarluni Kanatami Mianiqsinirmut Tukisiumajjutinik: 1-800-267-7685